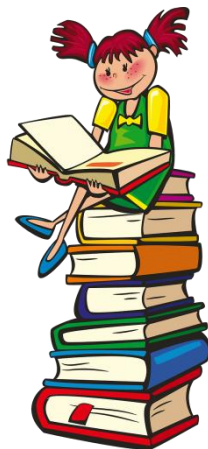
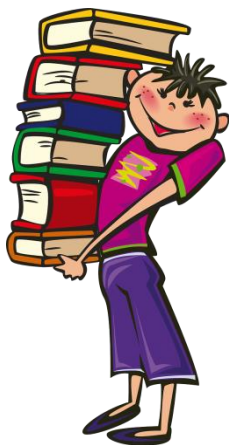

Štátny pedagogický ústav

**Informačná brožúra pre učiteľ'ov cudzích jazykov
k inovovanému štátnemu vzdelávaciemu programu
pre ZŠ, vzdelávacia oblasť jazyk a komunikácia:
cudzie jazyky**

október 2017

**Informačná brožúra pre učiteľov cudzích jazykov
k inovovanému štátnemu vzdelávaciemu programu pre ZŠ,
vzdelávacia oblasť jazyk a komunikácia: cudzie jazyky**

Inovovaný štátny vzdelávací program pre základné školy schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.

Prečo existuje štátny vzdelávací program a školský vzdelávací program?

Štátny vzdelávací program (ŠVP) reprezentuje prvú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania. Je východiskovým dokumentom na prípravu školských vzdelávacích programov (ŠkVP), ktoré predstavujú druhú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania. Dvojúrovňovým modelom vzdelávania sa dáva priestor každej škole, aby prostredníctvom svojho školského vzdelávacieho programu dotvorila svoj obsah vzdelávania podľa špecifických regionálnych a lokálnych podmienok a požiadaviek, ktoré vychádzajú z potrieb žiakov alebo rodičov.

Čo je štátny vzdelávací program?

V §6 zákona 245/2008 Z.z. z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uvádza: „Štátne vzdelávacie programy vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách podľa tohto zákona na získanie kompetencií.“

Štátny vzdelávací program je záväzný pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu; pre tvorbu a posudzovanie učebníc, učebných textov a pracovných zošitov; hodnotenie škôl a pre hodnotenie výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi.

Štátny vzdelávací program obsahuje: názov vzdelávacieho programu, všeobecné ciele výchovy a vzdelávania; stupeň vzdelania; profil absolventa; vzdelávacie oblasti a prierezové témy; vzdelávacie štandardy; rámcové učebné plány; osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami; organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie; povinné personálne zabezpečenie; povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie; podmienky

na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia; zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov.

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy sa členia na výkonové a obsahové štandardy.

Čo je školský vzdelávací program?

Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a príslušným štátnym vzdelávacím programom (§7 bod 3 zákona 245/2008) o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím voliteľných (disponibilných) hodín. V prípade, že škola má triedy s rôznym zameraním, môže mať aj viacero školských učebných plánov. Školským vzdelávacím programom môže byť aj medzinárodný program, ktorý sa uskutočňuje po písomnom súhlase Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, alebo schválený experimentálne overený inovačný program. Na vypracovaní školského vzdelávacieho programu by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na verejne prístupnom mieste.

Prečo musia školy vytvárať školský vzdelávací program?

Školský vzdelávací program predstavuje druhú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania v SR. Prostredníctvom využitia všetkých voliteľných (disponibilných) hodín si škola vytvára školský vzdelávací program, ktorý odráža špecifické regionálne/lokálne

podmienky školy a požiadavky žiakov/rodičov. Škola má možnosť profilácie na základe vlastných potrieb.

Musia učitelia ZŠ aj naďalej vytvárať učebné osnovy zo všetkých vyučovacích predmetov?

Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu škola vychádza zo vzdelávacích štandardov príslušného vyučovacieho predmetu. Platné vzdelávacie štandardy môže škola použiť ako učebné osnovy povinných vyučovacích predmetov, ktorých hodinová dotácia je rovnaká ako v rámcovom učebnom pláne v iŠVP.

Učebné osnovy sa musia vypracovať len k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu a k rozširujúcemu obsahu povinných vyučovacích predmetov. Pokiaľ disponibilné hodiny škola využíva na posilnenie existujúcich predmetov je potrebné posilniť kvalitu výkonu v rámci vzdelávacieho štandardu.

Ako sa môže vyznačiť zmena kvality výkonov v cudzích jazykoch?

Existuje niekoľko možností, ako škola môže vyznačiť zmenu kvality výkonu vo svojom ŠkVP:

- a) Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v učebnom pláne v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä na rozvoj ústneho prejavu.
- b) Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete francúzsky jazyk bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Počúvanie s porozumením	
Čítanie s porozumením	

Písomný prejav	✓
Ústny prejav – dialóg	✓
Ústny prejav – monológ	✓

- c) Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete anglický jazyk zmení kvalitu výkonu v rámci ústneho prejavu tak, že sa k predpísaným výkonom pre oblasť ústneho prejavu na úrovni A2 doplnia tieto špecifické výkony:

Žiak na konci A2 dokáže:

- jednoducho opísať ľudí, miesta a predmety, ktoré vlastní,
- použiť jednoduchý opisný jazyk v stručných komentároch.

Ktorý cudzí jazyk je povinný prvý cudzí jazyk na 1. stupni ZŠ?

Rámcový učebný plán pre základné školy stanovuje anglický jazyk ako povinný prvý cudzí jazyk.

V ktorom ročníku ZŠ začína povinná výučba prvého cudzieho jazyka?

Začiatok povinnej výučby prvého cudzieho jazyka, ktorým je anglický jazyk, je stanovený v 3. ročníku ZŠ.

Môže škola vyučovať cudzí jazyk skôr ako v 3. ročníku ZŠ?

Škola v rámci svojho školského vzdelávacieho programu môže využiť voliteľné (disponibilné) hodiny aj na skorší začiatok výučby cudzieho jazyka ako v 3. ročníku ZŠ.

Musí škola na 2. stupni ZŠ ponúknuť žiakom vyučovanie dvoch cudzích jazykov?

Áno, škola musí žiakom 2. stupňa ZŠ ponúknuť vyučovanie dvoch cudzích jazykov. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom.

Prvý cudzí jazyk je na ZŠ povinným predmetom, druhý cudzí jazyk je predmetom voliteľným, to znamená, že škola je povinná ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ZŠ ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky, nemecký, ruský, španielsky, taliansky, a to podľa možnosti školy a záujmu žiakov. Na vytvorenie predmetu druhý cudzí jazyk využije škola hodinovú dotáciu z rámca voliteľných (disponibilných) hodín a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.

Kto stanovuje konkrétne podmienky, kedy sa druhý cudzí jazyk bude vyučovať?

Vo svojom učebnom pláne si škola stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk, napr. min. počet žiakov v skupine.

Ako postupovať, keď v tomto roku škola nevie, koľko žiakov bude chcieť v budúcnosti študovať druhý cudzí jazyk?

Je potrebné si pripraviť učebný plán, v ktorom sa uvedie, aký predmet sa bude podľa profilácie školy vyučovať v alternácii s druhým cudzím jazykom. Časová dotácia tohto predmetu bude adekvátna časovej dotácii druhého cudzieho jazyka. Pri druhom cudzom jazyku je potrebné určiť podmienku (napr. druhý cudzí jazyk sa bude otvárať v prípade, že sa prihlási aspoň 12 žiakov; alebo druhý cudzí jazyk sa bude vyučovať, pokiaľ sa prihlási aspoň 50% žiakov, a pod.). V prípade nesplnenia vymedzenej podmienky, žiaci budú navštevovať alternatívny predmet (napr. dramatická výchova, experimenty vo fyzike a pod.).

Sú tematické výchovno-vzdelávacie plány povinnou pedagogickou dokumentáciou?

Od školského roku 2015/16 v súvislosti s novelou školského zákona a inováciami v ŠVP je opäť časovo-tematické plánovanie zo zákona nepovinné, čo neznamená, že sa nerealizuje.

V tematickom pláne učiteľa si učiteľka, učiteľ tvorivo prispôbuje ŠVP (vzdelávací štandard) na podmienky školy. Neexistuje žiadny záväzný predpis, ktorý by určoval obsah a štruktúru tematického plánu. Ide o výsostné právo i povinnosť učiteľiek a učiteľov tvorivo, autonómne, profesionálne rozhodovať o procesoch výchovy a vzdelávania vo zverenej triede žiakov. Tematický plán sa po schválení v metodickom združení, predmetovej komisii stáva záväzným na vyučovanie príslušného učebného predmetu.

Príklad spracovania tematických plánov z cudzích jazykov:

Škola					
Názov predmetu					
Ročná hodinová dotácia vyučovacieho predmetu					
Ročník					
Komunikačná jazyková úroveň					
Používaná učebnica					
Vypracoval/a					
Mesiac	Týždeň	Tematický okruh/ podtéma	Výkonový štandard Počúvanie s porozumením Čítanie s porozumením Písomný prejav Ústny prejav	Kompetencie	Materiálno- didaktické prostriedky

Príklad spracovania tematických plánov z cudzích jazykov:

Škola						
Názov predmetu						
Ročník						
Komunikačná jazyková úroveň						
Používaná učebnica						
Vypracoval/a						
Mesi ac	Počet hodín týždenne	Materiálno -didaktický prostriedok	Funkcie jazyka a jazyková dimenzia	Komunikačné jazykové činnosti a stratégie	Téma	Poznámky

Aké sú zmeny vo vzdelávacích štandardoch v inovovanom ŠVP v porovnaní s predchádzajúcou verziou ŠVP?

Zmeny vo vzdelávacích štandardoch z cudzích jazykov boli zamerané na zjednodušenie a sprehľadnenie celého dokumentu, aby bol pre širokú učiteľskú verejnosť ľahšie čitateľný.

Došlo k miernym úpravám terminológie, napr. *sociolingvistická* kompetencia je v inovovanom štandarde nazvaná sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Významnou inováciou je to, že inovovaný vzdelávací štandard z cudzích jazykov jasne deklaruje, že povinné súčasti vzdelávacieho štandardu sú časti výkonový štandard a z obsahového štandardu časti kompetencie, funkcie jazyka, jazyková dimenzia a interakčné schémy. Ostatné súčasti dokumentu sú nepovinné a dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej komunikačnej úrovni.

Do vzdelávacích štandardov z anglického jazyka bolo pridané možné delenie do ročníkov. Toto delenie nie je povinné a slúži iba ako pomôcka pre kolegov, ktorí ju chcú využiť.

Podľa čoho vznikla štruktúra štandardov z cudzích jazykov?

Štruktúra vzdelávacích štandardov z cudzích jazykov vychádza zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Všeobecné kompetencie, komunikačná jazyková kompetencia a komunikačné jazykové činnosti a stratégie, ako ich definuje uvedený referenčný dokument, sa citlivo prispôbili podmienkam našich žiakov.

Všeobecné kompetencie žiakov sa nevzťahujú iba na jazyk a kultúru, ale ide o vedomosti (vyplývajúce zo skúseností alebo z formálneho učenia), zručnosti a praktické schopnosti (napr. hra na hudobnom nástroji), existenčnú kompetenciu (súhrn vlastností, postojov jednotlivca) a schopnosť učiť sa.

Komunikačná jazyková kompetencia je systém lingválnych kompetencií (lexikálnych, fonologických, syntaktických vedomostí a zručností, a pod.), sociolingválnych kompetencií (pravidlá zdvorilosti, normy života v danej komunite, a pod.) a pragmatických kompetencií (súdržnosť a usporiadanie jazykových prejavov, identifikácia rôznych typov textov, a pod.).

Jazykové činnosti a stratégie sa delia na produktívne činnosti a stratégie (ústny prejav, písomný prejav) a receptívne činnosti a stratégie (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením).

Štruktúra vzdelávacích štandardov je rovnaká pre všetky cudzie jazyky vyučované na ZŠ na Slovensku, t. j. anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky aj taliansky jazyk.

Aký je činnostne zameraný prístup?

Činnostne zameraný prístup k učeniu sa jazyka vníma komunikáciu ako sociálnu aktivitu, zameranú na splnenie špecifických, činnostne zameraných úloh. Úlohy vyžadujú zapojenie jednej alebo viacerých jazykových činností, pri ktorých žiaci zmobilizujú – v súlade so zvolenou stratégiou – svoje individuálne všeobecné kompetencie (vedomosti o svete, sociokultúrne poznatky, správanie a pod.) a svoju komunikačnú kompetenciu (lingválnu, sociolingválnu a pragmatickú). Žiaci a študenti sú aktívnymi účastníkmi vyučovacieho procesu. Činnostne zamerané úlohy aktívne zapájajú žiaka do zmysluplnej komunikácie, sú relevantné a podnecujúce, zároveň uskutočniteľné a majú identifikovateľné výstupy, ktoré sú

reálne a praktické. Vychádzajú z kontextu, s ktorým sa žiaci môžu stretnúť v každodennom živote v rôznych situáciách.

Aká je výstupná komunikačná úroveň na 1. stupni ZŠ v prvom cudzom jazyku?

Výstupná komunikačná úroveň v prvom cudzom jazyku na konci 4. ročníka ZŠ je A1.1.

Aká je výstupná komunikačná úroveň na 2. stupni ZŠ v prvom cudzom jazyku?

Výstupná komunikačná úroveň v prvom cudzom jazyku na konci 9. ročníka ZŠ je A2.

Aká je výstupná komunikačná úroveň na 2. stupni ZŠ v druhom cudzom jazyku?

Výstupná komunikačná úroveň v druhom cudzom jazyku t.j. francúzskom, nemeckom, ruskom, španielskom alebo talianskom jazyku na konci 9. ročníka ZŠ je A1.

Čo stanovuje výkonový štandard vo vzdelávacom štandarde vo všetkých cudzích jazykoch ?

Výkonový štandard určuje požiadavky na výkony, ktoré má žiak dosiahnuť na konci istého stupňa vzdelávania, teda to, čo má vedieť, ovládať, dokázať urobiť. V tomto zmysle je výkonový štandard aj sformulovaný: *Žiak dokáže...*

V predmete cudzí jazyk sú výkonové požiadavky stanovené na žiaka v jednotlivých komunikačných jazykových činnostiach, teda v čítaní s porozumením, počúvaní s porozumením, v písomnom a ústnom prejave. Požiadavky vychádzajú z deskriptorov pre jednotlivé komunikačné úrovne (A1.1, A1, A2) Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky a sú upravené pre žiakov základných škôl.

Čo stanovuje obsahový štandard vo vzdelávacom štandarde vo všetkých cudzích jazykoch?

Obsahový štandard stanovuje povinný obsah vzdelávania, ktorý má žiak zvládnuť, aby mohol dosiahnuť stanovené požiadavky z výkonového štandardu.

Obsahový štandard pre predmet cudzí jazyk je špecifikovaný v rámci rozvíjania kompetencií a funkcií jazyka. Kompetencie, funkcie jazyka a jazyková dimenzia sa môžu navzájom kombinovať, niektoré sa rozvíjajú už od najnižšej úrovne, s niektorými sa žiak stretne až na vyšších úrovniach. Jazyková dimenzia v obsahovom štandarde dokrešľuje uvedené funkcie a postupne sa rozvíja - od najjednoduchších jazykových prostriedkov pri najnižšej úrovni až po zložitejšie pri vyšších úrovniach.

Sú všetky časti vzdelávacieho štandardu z cudzích jazykov povinné?

Nie, nie sú. Povinný je výkonový a časť obsahového štandardu. Výkonový štandard je povinný celý. Z obsahového štandardu sú povinnými časťami kompetencie, funkcie jazyka, interakčné schémy a jazyková dimenzia. Obsahový štandard uvádza aj nepovinné časti, ktorými sú diskurzívna dimenzia, interkultúrna dimenzia, témy a vybraná slovná zásoba. Odporúčané časti slúžia na lepšiu orientáciu učiteľa a na dokreslenie kontextu, v ktorom sa vzdelávacie štandard má rozvíjať.

Pomáha vzdelávacie štandard pri výbere materiálno-didaktických prostriedkov (učebných zdrojov)?

Áno, pomáha. Vzdelávacie štandard slúži učiteľovi ako základný dokument, podľa ktorého si vyberá materiálno-didaktické prostriedky (učebnice) a ďalšie učebné zdroje. Učiteľ sleduje, či používaním vybraných materiálno-didaktických prostriedkov naplní požiadavky vzdelávacieho štandardu, teda či ich používaním vedie žiakov k dosiahnutiu všetkých požadovaných výkonov a zároveň pokryje požadovaný obsah.

Kde nájde učiteľ zoznam odporúčaných materiálno-didaktických prostriedkov?

Zoznam odporúčaných materiálno–didaktických prostriedkov, ktoré majú platnú odporúčaciu doložku, zverejňuje a pravidelne aktualizuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR na svojom Edičnom portáli (www.edicnyportal.iedu.sk).

Ukážka z výkonového štandardu – anglický jazyk, úroveň A 1.1

Požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci primárneho vzdelávania.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- prečítať a porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety,
- napísať vlastné meno, adresu, vek,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

Ukážka z obsahového štandardu – anglický jazyk, úroveň A 1.1

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií jazyka, ktoré sú relevantné pre primárne vzdelávanie.

Kompetencie	Funkcie
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Pozdraviť Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa
Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať
Vyjadriť názor	Vyjadriť názor
Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania
Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť
Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz
Dat' ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Odpovedať na návrh
Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor

Ukážka z výkonového štandardu – anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky, taliansky jazyk, úroveň A1

Požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na úrovni A1.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77)

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť sa a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Ukážka z obsahového štandardu – anglický jazyk, úroveň A1

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií jazyka, ktoré sú relevantné pre komunikačnú úroveň A1

Kompetencie	Funkcie
Nadviazať kontakt v súlade s	Upútať pozornosť Pozdraviť

komunikačnou situáciou	Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať
Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas
Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť (sa)
Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Ponúknuť pomoc Odpovedať na návrh
Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa

	Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
Korešpondovať	Začať list Ukončiť list
Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor

Prehľad výskytu kompetencií stanovených pre úroveň A1 - nemecký jazyk

Kompetencie	Úroveň A1
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	✓
Vypočuť si a podať informácie	✓
Vybrať si z ponúknutých možností	✓
Vyjadriť názor	✓
Vyjadriť vôľu	✓
Vyjadriť schopnosť	✓
Vyjadriť pocity	✓
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	✓
Predstaviť záľuby a vkus	✓
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	✓
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	✓
Reagovať na príbeh alebo udalosť	✓
Dať ponuku a reagovať na ňu	✓
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	✓
Reagovať pri prvom stretnutí	✓
Komunikovať	✓
Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	✓

Prehľad výskytu kompetencií stanovených pre úroveň A1 - ruský jazyk

Kompetencie	Úroveň A1
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	✓
Vypočuť si a podať informácie	✓
Vybrať si z ponúkaných možností	✓
Vyjadriť názor	✓
Vyjadriť vôľu	✓
Vyjadriť schopnosť	✓
Vyjadriť pocity	✓
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	✓
Predstaviť záľuby a vkus	✓
Reagovať vo vyhrotenej situácii	✓
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	✓
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	✓
Reagovať na príbeh alebo udalosť	✓
Dať ponuku a reagovať na ňu	✓
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	✓
Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	✓
Reagovať pri prvom stretnutí	✓
Korešpondovať	✓
Telefonovať	✓
Komunikovať	✓
Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	✓

Prehľad výskytu kompetencií stanovených pre úroveň A1 - španielsky jazyk

Kompetencie	Úroveň A1
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	✓
Vypočuť si a podať informácie	✓
Vybrať si z ponúkaných možností	✓
Vyjadriť názor	✓
Vyjadriť vôľu	✓
Vyjadriť schopnosť	✓
Vyjadriť pocity	✓
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	✓
Predstaviť záľuby a vkus	✓
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	✓
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	✓
Reagovať na príbeh alebo udalosť	✓
Dať ponuku a reagovať na ňu	✓
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	✓
Reagovať pri prvom stretnutí	✓
Telefonovať	✓
Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	✓

Prehľad výskytu kompetencií stanovených pre úroveň A1 - francúzsky a taliansky jazyk

Kompetencie	Úroveň A1
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	✓
Vypočuť si a podať informácie	✓
Vybrať si z ponúkaných možností	✓
Vyjadriť názor	✓
Vyjadriť vôľu	✓
Vyjadriť schopnosť	✓
Vyjadriť pocity	✓
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	✓
Predstaviť záľuby a vkus	✓
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	✓
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	✓
Reagovať na príbeh alebo udalosť	✓
Dať ponuku a reagovať na ňu	✓
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	✓
Reagovať pri prvom stretnutí	✓
Telefonovať	✓
Komunikovať	✓
Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	✓

Ukážka z výkonového štandardu – anglický jazyk, úroveň A 2

Požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci 9. ročníka základnej školy.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe (upravené SERR, 2013, s. 68, 69).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy (upravené SERR, 2013, s. 85 – 86, 127).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti (upravené SERR, 2013, s. 60).

Ukážka z obsahového štandardu – anglický jazyk, úroveň A2

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií jazyka, ktoré sú relevantné pre komunikačnú úroveň A2.

Kompetencie	Funkcie
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť
Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť stupne istoty
Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Utešiť, podporiť, dodať odvahy
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
Predstaviť záľuby	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo

a vkus	uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Sľúbiť
Reagovať na porušenie pravidiel alebo nespĺnenie povinností	Ospravedlniť (sa)
Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečim Poradiť
Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Pripomenúť niekomu niečo Blahoželať
Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list

Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Kontakt:

Štátny pedagogický ústav
P. O. Box 26
Pluhová 8
830 00 Bratislava

Tel: +421 2 49 276 111
www.statpedu.sk

E-mail: spu@statpedu.sk
info@statpedu.sk